

Warszawa, 17 października 2023 r.

Fala upałów w 2015 r. obniżyła PKB Warszawy nawet o 0,5 proc.

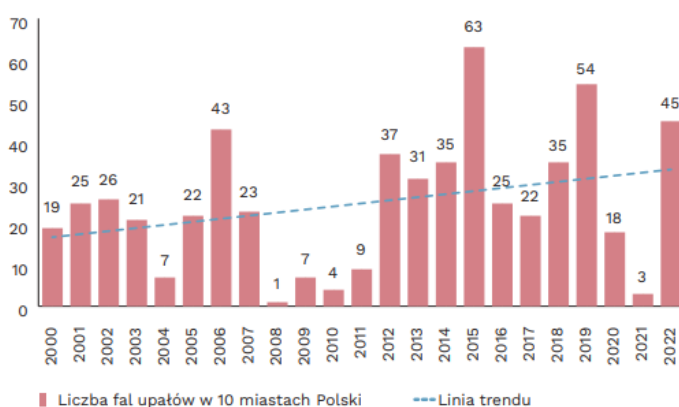
Tempo ocieplania się klimatu w Europie od 1980 r. jest dwukrotnie wyższe niż w innych miejscach na świecie. Druga dekada XXI wieku przyniosła 50 procentowy wzrost fali upałów w 10 największych polskich miastach w porównaniu z poprzednim 10-leciem. Rocznie umierało z tego powodu blisko 600 osób w wieku powyżej 60 lat. Upały powodują też wymierne straty ekonomiczne – straty produktywności sięgają nawet 30 proc., a szacunkowa roczna strata PKB Warszawy z tego powodu to około 0,5 proc. Rozwiązaniem jest m.in. zwiększenie zadrzewienia miast co pozwoliłoby obniżyć temperaturę o pół stopnia i zmniejszyć liczbę zgonów. – wynika z raportu Polskiego Instytutu Ekonomicznego „Wpływ zmian klimatu na gospodarkę Polski na przykładzie wybranych miast wojewódzkich”.

Coraz częstsze fale upału w Polsce

Klimat w Polsce ociepla się, co widać po rosnącej liczbie fal upałów. W ostatnich 20 latach w 10 największych polskich miastach zaobserwowano w sumie 647 takich zjawisk. Najwięcej, ponad 60, wystąpiło w 2015 r. 60 proc. fal miało miejsce w latach 2012-2022.

„Skutkiem zmian klimatycznych jest zwiększenie liczby i intensywności fal upałów. Najdłuższa, 19-dniowa fala upałów w Polsce wystąpiła w Poznaniu w sierpniu 2015 r. Jednocześnie dziewięć najwyższych temperatur w ciągu ostatnich 22 lat przypada właśnie na rok 2015. Prawdopodobnie 2023 r., z rekordowymi temperaturami w czerwcu i lipcu będzie najcieplejszym rokiem w historii pomiarów na Ziemi. Skrajnie wysokie temperatury oznaczają wymierne szkody przyrodnicze, ale też zdrowotne, społeczne i ekonomiczne. Szczególnie dotknięte ich skutkami są duże miasta, które tworzą tzw. wyspy ciepła” – zauważa Szymon Ogórek, starszy analityk z zespołu strategii PIE.

Wykres 1. Liczba fal upałów w Polsce rośnie na przestrzeni lat

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie danych pomiarowych.

Ekonomiczne skutki upałów

Spadek produktywności dotyczy zarówno pracowników fizycznych, jak i szeroko rozumianej pracy biurowej. W związku z tym fale upałów mogą przekładać się na straty produktywności. W godzinach południowych spadek produktywności pracy w miastach sięga nawet 30 proc.

„Szacujemy, że w trakcie rekordowej fali upału w sierpniu 2015 r. (łącznie 13 dni) aglomeracja warszawska traciła 110 mln PLN dziennie ze względu na spadek produktywności osób pracujących w tym regionie. Fala upałów w 2015 r. obniżyła PKB Warszawy o 0,3-0,5 proc. Uwzględniając ocieplenie klimatu i wzrost częstotliwości fal upałów w przyszłości należy oczekiwać większych strat produktywności. Przy braku działań mających na celu ograniczenie ich konsekwencji można przewidywać, że przez 50 najbliższych lat realna wartość strat w samej Warszawie podwoi się.” – podkreśla Jakub Rybacki, p.o. kierownika zespołu strategii PIE.

Tabela 8. Oczekiwane straty ekonomiczne w Warszawie pod wpływem fal upałów w przyszłych dekadach (w cenach z 2015 r.)

Lata	Koszty – scenariusz RCP 4.5 (mld PLN)	Koszty – scenariusz RCP 8.5 (mld PLN)
2021-2030	1,69	1,38
2051-2060	1,89	1,99
2091-2100	3,3	2,44

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie danych Copernicus.eu.

Prognozy przewidują dalszy wzrost fal upałów

Scenariusz klimatyczny RCP 4.5, opracowany na potrzeby piątego raportu IPCC, zakłada, że w największych polskich miastach liczba dni upalnych zwiększy się blisko o połowę do końca tego wieku. Najwięcej będzie ich w Krakowie i we Wrocławiu (17-18), najmniej w stolicach województw nadmorskich: Szczecinie i Gdańsku (odpowiednio 3,5 i 9). W przypadku pesymistycznego wariantu RCP 8.5, dni z ekstremalnymi upałami będzie 2,5 razy więcej niż obecnie. Kraków i Wrocław pod koniec wieku będą miały średnio blisko 28 takich dni w roku. Brak poprawy jakości życia w miastach, przyczyni się natomiast do podwojenia przeciętnej liczby zgonów związanych z falami upałów w ciągu 50 lat.

Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatycznych w miastach

Bank Światowy wyróżnia dla główne kierunki adaptacji do zmieniającego się klimatu w miastach: oparte na przyrodzie i na technologii. Działania oparte na przyrodzie obejmują naturalne metody ograniczania skutków upałów np. przez zwiększanie obszarów zielonych, tworzenie nowych zbiorników wodnych. Potencjalne rozwiązania

technologiczne dotyczą m.in. wykorzystania specjalnych materiałów ograniczających ciepło.

Polski Instytut Ekonomiczny to publiczny think tank ekonomiczny z historią sięgającą 1928 roku. Jego obszary badawcze to przede wszystkim makroekonomia, energetyka i klimat, gospodarka światowa, foresight gospodarczy, gospodarka cyfrowa i ekonomia behawioralna. Instytut przygotowuje raporty, analizy i rekomendacje dotyczące kluczowych obszarów gospodarki oraz życia społecznego w Polsce, z uwzględnieniem sytuacji międzynarodowej.

Kontakt dla mediów:

Ewa Balicka-Sawiak

Rzecznik Prasowy

T: +48 727 427 918

E: ewa.balicka@pie.net.pl